

1771
E Haggada 1771. lül
valb. Grünwald Pntöp her.
mahlaja, minnatoja a
Köpenhögskola
Häggim ben Kserknich.

Vö. ehkes Kaufmann 1771, 1773
S. 1771. A. S. 1771, 1773. 1771.

1771

סדר

הגדה של

פסח

עם ברכותיה נפניהם ונחריהם • ועם
 כוהנים נחיים וערבים כחוריהם • ובפרט
 כהנים היום • על שנה חמשה • שנה
 יצא ישראל על שנייה • ויום טוב יאמר
 הקונה נעשית יצא חמשה • וזה יצא
 לעלות לירושלים בחמשה חמין סנה

נכתב פה

פרעש בורג

שנת תקל"א

הגדה של פסח

דיין נחמט פֿר דען פֿירלענדן טאָג מ'ן טיטן מיין ערב פסח ברכת און האָלן אַיט מיין פֿלעדיג ווייט מ'ן מיין וואָקס ויכט חוב זיכט דייט ברפֿה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על ביעור
חמץ :

אן גאל טיט דייגן מ'ן בדיקס : דער נחך נחמט דחט :

כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דלא
חמיתיה ודלא בערתיה לבטל ולחוי
כעפרא דארעא :

פֿו וואָרננט מ'ן ערב פסח פֿר חילוק חויער פֿר ברענט אן דחט חילוק מ'ן מיין ביזנער פֿייער חוב
נחמט דחט :

כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דחמית
ודלא חמיתיה דבערתי ודלא בערתיה
לבטל ולחוי כעפרא דארעא :

סדר עירוב תבשילין

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על מצות
עירוב :

ברין יהא שרא לנא לאפויי ולבשילי ולאטמוני ולאדלויי שרנא ולתסנא
ולמיעבר כל צרכנא מיומא דסבא לשבתא לנא ולכל ישראל אל תדדד

בעד המצות
קידוש של פסח

עונון [חן] מלכת חוג חוב דער טוט ח'ן [חריקט] גורט חוב דין [חבת] חוב דאס ח'ן
חוב ארץ [חריקט] חוב ח'ן [ח'ן] כסדר ח'ן עונון [חריקט] חוב ח'ן [ח'ן] ח'ן
ערסט ח'ן [ח'ן] חוב אטענעס דין ערסט חוב ח'ן :

חריצת

יום הששי ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. ויכל אדם ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה ויברך אלהים את יום השביעי ויקרא אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

יום

ברוך אתה יי אללהנו מלך העולם
בורא פרי הגפן:

אתה ש' אלהינו מלך
העולם אשר בחר בנו
מכל עם ורומינו מכל
לשון וקדשנו במצותיו
ותתן לנו יי ארנו באהב
שבתות למנוחה ¹ מיועדים
לשבתה חגים וזמנים

לַיִשְׁשׁוֹן אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה 1 אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה
זִמְנֵנוּ חֲרוּתֵנוּ בְּאַחֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכָר לַיְצִיאָה
מִצִּרִּים כִּי בָנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתֵנוּ קֹדֶשׁתָּ מִכָּל

העמים ושבתי מועדי קדשך באזהרה ובצרצור בשמחה
ובשישון הנחלתנו ברוך אתה ה' מקדש השבת
ישראל והזמנים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שחתתנו
וקימנו וחניענו רזמן הזה :

ווען עס איז נאכט גיפאלט : האט זיך אן דאס פֿר טהאיינא : ❖ ❖

ברוך אלהי אברהינו מלך העולם בורא מאורי האש :

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם המבייר בך קודש לחלוץ • בן אור
לחושך • בין ישראל לעמים • ובין ישראל לעמים • ובין יושבינו
ליושבי • בין הרדש שבת לקדשת יום טוב • הנבדלת זאת וזאת • ויום השביע
מששת ימי המעשה קדש • הנבדל וקדש את עמך • ישראל • בקדשך • ברוך
אתה יי' המבייר בך קודש לקדש • סתמינו •

יחזקאל בן בוזי : דער נאך וועט די הענט חסד
און קיין ברעך :

נעמנו חביד חדר פיער גיל חוב טונק עגלין חין עסיק חדר רותן וואסער
חוב נחל דים ברכה :

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם בורא
פרי האדמה :

[illegible]

לחמא עניא די אכלו אבהתנא
בארעא דמיצרים כל דכפיז
ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח
השתא הכא לשנה הבאה
בארעא דישרא השתא עבדי
לשנה הבאה בני חורין:

נשתנה הלילה הזה
מכל הלילות שכל
הלילות אנו אוכלין
חמץ ומצה הלילה
הזה כלומצה שכל
הלילות אנו אוכלין
שאר ירקות הלילה

הזה כרור שכל הלילות אין אנו מטבילין
אפילו פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים
שכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין
מסבין הלילה הזה כלנו מסבין

עבדים

היינו לפרעה במצרים ונציאנו
אֵלֵינוּ מִשֶּׁם בֵּיד חֲזָקָה וּבִזְרַע
נְטוּיָה וְאֵל לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הָרִי אֲנִי וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִ
מִשְׁוֹעַבְדִּים הָיִינוּ לַפְּרֹעָה בְּמִצְרַיִם וְאִפְרִי
כָּלנוּ חֲכָמִים כָּלנוּ גְבוּרִים כָּלנוּ זְקֵנִים כָּלנוּ
יֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה מִצֻּרָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצֵאתָ

הגדה של פסח

מצרים וכל המדרבה לספר ביציאת מצרים חרי
זה מושב :

מועשה

ברבי אלעזר ורבי ירמיה
ורבי אלעזר בן עזריה ורבי
עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק והיו
מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה
עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם ויבורענו
הגיע זמן קריאת שמע של שחרית ❖

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר
יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנאמר למען הזכור
את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי חייך הימים כל ימי חייך הלילות
וחכמים אומרים ימי חייך היום הזה כל ימי חייך להביא לימות המשיח

ברוך

המקום ברוך הוא • ברוך שגדלנו
תורה לעבדו ישראל • ברוך הוא
כנגד ארבעה בנים דברה תורה אחד חכם •
ואחד רשע • ואחד תם • ואחד שאינו יודע
לשאל :

חכם

מה הוא אומר מה העדרות
והחקים והמשפטים אשר צוה
לא אלהינו אותנו ואף אתה אמור לו כהלכות

הגדה של פסח

הפסח איז מפטירין אחר הפסח אפיקומין :
מה הוא אומר מה העברה הזאת
רשע לכם • לכם ולא לו ולפי שהוציא

את עצמו מן הכלל כפר בעיקר • ואף אתה
הקחה את שניו ואמור לו בעבור זה עשה לי
לי בצאתי ממצרים • לי ולא לו אלו היה שם
לא היה נגאל :

תם

מה הוא אומר מה זאת ואמרת אלו
בחזק יד הוציאנו לי ממצרים מבית
עבדים :

ושאינו

יודע לשאל את פתח לו שנאמר
והגדת לבנך ביום ההוא לאמר
בעבור זה עשה לי בצאתי ממצרים :

יכול

מראש חודש תלמוד לומר ביום
ההוא • אי ביום ההוא יכול מבעוד
יום תלמוד לומר בעבור זה • בעבור זה לא
אמרת אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים
לפניך :

הגדה של פסח

עובדי עבודה זרה היו
אבותינו ועכשיו קרבנו
המקום לעבודתו שנאמר
ויאמר יהושע אל כל
העם כה אמר ה' אלהי
ישראל בעבר הנהר
ישבו אבותיכם מעולם

תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים

ואחרים :

את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואילך אותי בכל ארץ כנען
ואברהם את ירען ואתן לו את יצחק ואתן לי יעקב ואת
עשו ואתן לעשו את הר שיער לרשת אותו ויעקב ובניו ירדו מצרים :

ברוך שומר הבטחתו לישראל . ברוך
הוא שהקדוש ברוך הוא מחשב
את הקץ לעשות כמה שנאמר לאברהם אבינו
בברית בין הבתרים שנאמר ויאמר לאברהם
ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם
ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה וגם את
הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחר כן יצאו ברכש

הגדה של פסח

גדול :

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד
בלבד עמד עלינו לכלותינו אלא
שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה
מצילנו מידם

צא

ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות
ליעקב אבינו שפרעה לא גזר אלא
הזכרים ולבן בקש לעקור את הכל שנאמר
ארמי אבר אבי וירד מצרימה וגר שם במדבר
מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב :

וירד

מצרימה אנוס על פי הדבור וגר
שם בלמד שלא ירד להשתקע
אלא לגור שם שנאמר ויאמרו אפרעה לגור
בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדך
כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא
עבדיך בארץ גושן

במותי

מעט כמה שנאמר בשבעים נפש
ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך

הגדה של פסח

ש' אלהיך ככוכבי השמים לרוב ויהי שם לגוי גדול
מלמד שהיו ישראל מצוינין שם . ועצום כמדה
שנאמר ובני ישראל פרנו וישרצו וירבו ויעצמו במאד
מאד ותמלא הארץ אותם :

ורב

כמה שנאמר רבבה בצמח השררה
נתתיך ותרבי ותגדלי ותבואי בערי
עריים שדים נכוננו וישערה צמח וארץ ערים
ועריה :

וירעו

אותנו המצרים ויענינו ויתנו עלינו
עבודה קשה : וירעו אותנו המצרי
כמה שנאמר הבה נתחכמה לו פן ירבה והתירה
כי תקראנה מלחמה וניסוף גם הוא על שונאיו
ונלחם בנו ויעלה בין הארץ :

ויענונו

כמה שנאמר למען עניתו בסבלות
ויבן ערי מסכנות לפרעה ארץ
פיתום ואת רעמסס : ויתנו עלינו עבודה קשה
כמה שנאמר ויעבדו מצרים את בני ישראל
בפרך :

הגדה של פסח

ונצעק

אל ש' אלהי אבותינו וישמע ש' א
את ש' קולנו וירא את ענינו ואת
ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו : ונצעק אל ש'
אלהי אבותינו כמה שנאמר ויהי בימים הרבים
ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן
העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן
העבודה :

וישמע

ש' את קולנו כמה שנאמר וישמע
אלהים את נאקתם ויזכור אלהים
את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב .
וירא את ענינו זו פרישות דרך ארץ כמה .
שנאמר וירא אלהים את בני ישראל וירע
אלהים :

ואת

עמלנו אלו הבנים . כמה שנאמר
כל הבן הילוד היארה תשליכוהו
וכל הבת תחיון :

ואת

לחצנו זה הדחק כמה שנאמר וגם
ראיתי את הלחץ אשר מצרים

הגדה של פסח

לוחצים אותם :

ויוציאנו

ש' ממצרים ביד חזקה
ובזרוע נטויה ובמורא גדול

ובאותות ובמופתים :

ויוציאנו

ש' ממצרים לא על ידי מלאך
ולא על ידי שרף ולא על

ידי שליח. אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו
ובעצמו. שנאמר ועברתי בארץ מצרי' בלילה
הזה והכתי כל בכור בארץ מצרים מאדם
ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעש' שפטים
אני יי :

ועברתי

בארץ מצרים אני ולא
מלאך והבתי כל בכור
אני ולא שרף. ובכל אלהי מצרים אעשה
שפטים. אני ולא השליח אני יי אני הוא
ולא אחר :

ביד

חזקה זו הדבר כמה שנאמר הנה יד
ש' הויה במקנך אשר בשדרה

הגדה של פסח

בסוסים בחמורים בגמלים בפקר ובצאן דבר
בדבר מאד ובזרוע נטויה זו החרב כמה שנאמר
או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי.
במיסות באותות ובמופתים ובמרחם וביד חזקה
ובזרוע נטויה ובמוראים גדולים ככל אשר עשה
לכם ש' אלהיכם במצרים לעיניך :

ובאותות

זה המטה כמה שנאמר
ואת המטה הזה תקח ב

בידך אשר תעשה בו את האותות ובמופתים
זה הדם כמה שנאמר ונתתי מופתים בשמים
ובארץ דם ואש ותמרות עשן :

דבר

אחר ביד חזקה שתיים ובזרוע נטויה
שתיים. ובמורא גדול שתיים ובאותות
שתיים. ובמופתים שתיים :

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא
על המצרים במצרים ואוהן :

דם. צפרדע. כנים. ערוב. דבר. שחין. ברד.
ארבה. חושך. מכות בכורות :

יהודה היה נותן בהם
סימנים דצד עד ש
באחב :

רבי יוסי הגלילי
אומר מנן
אתה אומר שלקו
המצרים במצרי עשר

מכות ועל הים לקו חמישים מכות במצרים
מה הוא אומר ויאמרו החרטמים אל פרעה
אצבע אלהים היא ועל הים מה הוא אומר
וירא ישראל את הים הגדולה אשר עשה ה'
במצרים וייראו העם את ה' ויאמינו ביה
ובמשה עבדו :

לקו באצבע עשר מכות אמור
מעתה במצרים לקו עשר מכות
ועל הים לקו חמישים מכות :

רבי אליעזר אומר מנין שכל מכה ומכה
שהביא הקב"ה על המצרים במצרי

היתה של ארבע מכות שנאמר ישלח בם חרון
אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים
עברה אחת וזעם שנים וצרה שלש משלחת
מלאכי רעים ארבע אמור מעתה במצרים
לקו ארבעים מכות ועל הים לקו מאתיים
מכות :

רבי עקיבא אומר מנין שכל מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על
המצרים במצרים היתה של חמישים מכות שנאמר ישלח
בם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים חרון אפו אחת עברה
שנים וזעם שלש וצרה ארבע משלחת מלאכי רעים חמישים אמור מעתה
במצרים לקו חמישים מכות ועל הים לקו מאתיים מכות :

כמה מעלות טובות למקום עלינו אלו
הוציאנו ממצרים ולא

עשה בהם שפטים
אלו עשה בהם שפטים
עשה באלהיהם
אלו עשה באלהיהם
הרג בכוריהם
אלו הרג בכוריהם
נתן לנו את ממונם
רבינו

הגדה של פסח

אלו	נתן לנו את ממוננו	ולא
אלו	קרע לנו את הים	דיינו :
אלו	קרע לנו את הים	ולא
אלו	העבירונו בתוכו בחרבה	דיינו :
אלו	העבירונו בתוכו בחרבה	ולא
אלו	שקע צרינו בתוכו	דיינו :
אלו	שקע צרינו בתוכו	ולא
אלו	ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה	דיינו :
אלו	ספק צרכנו במדבר ארבעי שנה	ולא
אלו	האכילונו את הבז	דיינו :
אלו	האכילונו לנו את הבז	ולא
אלו	נתן לנו את השבת	דיינו :
אלו	נתן לנו את השבת	ולא
אלו	קרבעו לפני הר סיני	דיינו :
אלו	קרבעו לפני הר סיני	ולא
אלו	נתן לנו את התורה	דיינו :
אלו	נתן לנו את התורה	ולא
	הכניסנו לארץ ישראל	דיינו :

הגדה של פסח

אלו הכניסנו לארץ ישראל
בנה לנו את בית הבחירה
אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת
למקום עלינו. שהוציאנו ממצרים.
ועשה בהם שפטים. ועשה באלהיהם. ותרג
בכוריהם. ונתן לנו את ממונם. וקרע לנו את
הים. והעבירנו בתוכו בחרבה. ושקע צרנו ב
בתוכו. וספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
והאכירנו את הכז. ונתן לנו את השבת וקרבו
לפני הר סיני. ונתן לנו את התורה. והכניסנו
לארץ ישראל. ובנה לנו את בית הבחירה לכפר
על כל עונותינו.

רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר
שלשה דברים אלו בפסח לא יצא
ידי חובתו : ואלו הן פסח • ביצה • ומרור :
פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן ה.
שביית המוקדש קיים על שום מה
על שום שפסח הקדוש ברוד הוא על בתי

הגדה של פסח

אבותינו במצרים שנאמר ואמרתם זבח פסח
הוא לש אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים
בננו את מצרים ואת בתינו הציל ויקוד העם
וישתחו ;

כִּזְחָה

זו שאנו אוכלים על שום מה על
שום שלא הספיק בצקת שר
אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי
המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר ויאפו
את הבצק אשר הוציאו מצרים עגות מצות
כי לא חמץ כי גורשו מצרים ולא יכלו
להתמהמה וגם צרה לא עשו להם

כִּזְחָה

זו שאנו אוכלים על שום
מה על שום שמררו
המצרים את חיי אבותינו במצרים שנאמר
וימררו את חיהם בעבודה קשה
בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה
את כל עבודתם אשר עבדו בהם
בפרך ;

הגדה של פסח

בְּכָל

דור ודור חייב אדם לראות את עצמו
כאלו הוא יצא ממצרים • שנאמר
והגדת לבנך ביום ההוא לאמור בעבור זה
עשה לי בצאתי ממצרים ;

לא את אבותינו

בלבד גאל הקדוש ברוך הוא אלא את אבותינו
גאל עמם • שנאמר ואותנו הוציא מים
למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו •

נעץ דלו כוס חין דער הנט חונן וחסד וחסד טיט

אנחנו חייבים להודות להלל לשבח לפאר
לדומם להדר לברך לעלה ולקדם למי שעשה
לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו הוציאנו

הגדה של פסח

את בית אהרן. יברך יראי ש' הקטנים עם הגדולים
יוסף ש' עליכם. עליכם ועל בניהם ברוכים אתם
לש' עשה שמים וארץ השמים שמים לש' והארץ
נתן לבני אדם. לא המיתים יהללו יה. ולא בר
יורדי דומיה. ואנחנו נברך יה מעתה ועד
עולם הללויה :

אהבתי

כי ישמע ש' את קול תחנוני. כי הטא אזנו לי ובימי אקרא אפפוני
הבלי מות ומוצרי שאול מצאוני. צרה ויגון אמצא. ובשם ש'
אקרא. אנה ש' מלטה נפשי חנון ש' וצדיק ואלהינו מרחם. שומר פתאים ש'.
דלותי ולי יהושיע. שובי נפשי לבנוחתי כי ש' גבול עליכי כי חלצת נפשי ממוות
את עני מן דמעה את רגלי מדחי. אתהלך לפני ש' בארצות חמים. האבנתי
כי אדבר אני עניתי מאד. אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב.

כזה

אשיב לש' כל תגמורוהי עלי כוס ישועה
אשא ובשם ש' אקרא נדרי ל"י אשלם
נגדה נא לכל עמו יקר בעיני ש' המוות לחסידיו
אנא ש' כי אני עבדך. אני עבדך בן אמתך פתחת
למוסרי. לך אזבח זבח תודה. ובשם ש' אקרא
נדרי לש' אשלם נגדה נא לכל עמו בחצרות בית
ש' בתוככי ירושלים הללויה :

הללו את ש' כל גוים שבחוהו כל האמים. כי
גבר עלינו חסדו ואמת ש' לעולם הללויה :

הגדה של פסח

הודו לש' כי טוב. כי לעולם חסדו:
יאמרו נא ישראל
יאמרו נא בית אהרן
כל'ח :
יאמרו נא יראי ש'

מן המוצר

קראתי יה ענני במרחביה. ש' לי לא אירא מור ועשה לי אדם
ש' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי. טוב לחסות בש' מכסות ב'
באדם. טוב לחסות בש' מכסות בנדיבים. כל גוים סבבוני בשם ש' כי אמילם. סבבוני
גם סבבוני בשם ש' כי אמילם. סבבוני בדבורים דו עיני כאש קוצים בשם ש' כי אמילם
דחה דחיתני לנפלי ש' עזרני. עזי וחמרת יה ויהי לי לישועה. קול רנה וישועה באתלי
צדיקים ימין ש' עושה חיל. ימין ש' וימניה ימין ש' עושה חיל. לא אמות כי אחיה
ואספר מעשי יה. יסור יסרני יה. ולמות לא נתנני. פתחו לי שערי צדק אבא בס
אודה יה. זה השער לוי צדיקים יבואו בו. אודר בי עניתני ותהי לי לישועה.
אכן נאסו הבונים היתה לראש פנה. מאת ש' היתה זאת היא נפלאות בעינינו
זה היום עשה ש' נגילה ונשמחה בו : יה

אנא ש'	הושיעה נא :
אנא ש'	הושיעה נא :
אנא ש'	הצליחה נא :
אנא ש'	הצליחה נא :

ברוך הבא

בשם ש' ברכנוכם בכית ש' : ברוך אל ייאר לנו אסרו חג
בעבותים עד קרנות המזבח : אל אלי אתה ואודך : אתי
ארומוך : אל הודו לש' כי טוב כי לעולם חסדו : הודו
על כל מעשיך וחסידך צדיקים עושירצונך
וכל עמך בית ישראל ברנה יודו ויברכו :
וישכחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו ארת שמך
מלכנו כי לך טוב להודות ולשבחך נאח
לזמר כי מעולם ועד עולם אתה
ש' (בא' : מלך מהלל)
(בתשבחות) :

הגדה של פסח

הודו לַאֱלֹהֵינוּ כִּי טוֹב
 הוֹדוּ לַאלֹהֵי הָאֱלֹהִים
 הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאָדָמָה
 לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת לְבָדוֹ
 לַעֲשֵׂה הַשְׁמִימִים בְּתִבְנוֹתָ
 לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם
 לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוּלוֹת
 אֶת הַשְׁמַיִם לְמִינִישְׁלַת בָּיִם
 אֶת הַיָּרֵחַ וּמִכְבֵּי לְמִינִישְׁלַת בְּלִילָה
 לְמִכָּה מִצְרַיִם בְּבִכּוּרֵיהֶם
 וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם
 בִּיד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
 לְגִזְזֵי יָם סוּף לְגִזְרֵי
 וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכָם
 וַיַּעַר פְּרִיעָה וַחֲלוּ בַיָּם סוּף
 לְמִוֶּלֶךְ עַמּוֹ בְּמִדְבָּר
 לְמִכָּה מַלְכִים גְּדוּלוֹת
 וַיַּחֲרוֹג מִלְכִים אֲדִירִים

הגדה של פסח

לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
 וּלְעֹז מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
 וְנִתָּן אֶרֶצָם לְנַחֲלָה
 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
 שֶׁבַע בָּלָנוּ זָכַר לָנוּ
 וַיַּפְרֵקֵנוּ מִצְרַיִם
 נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בֶּשֶׂר
 הוֹדוּ לַאלֹהֵי הַשְׁמִימִים

כָּל חַי תִּכְבֵּד אֶת שְׁמִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר תִּפְאֶרֶת וְתִרְוֹמָה
 זִכְרָךְ מִלְּפָנֶיךָ מְכִיד מִן הַעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֲתָה אֵל וּמִבְלַעֲדֶיךָ
 אֵין לָנוּ מֶלֶךְ וְאֵל וְנוֹשִׁיעַ פֹּדֶה וּמִצִּיל וּמַפְרֵס וּמַרְחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה
 אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה אֱלֹהֵי הָרַשׁוֹנוֹת וְהָאֲחֵרוֹנוֹת אֵין כָּל בְּרִיּוֹת אֲדֹנָי
 כָּל תְּהִלָּתְךָ הַמְּהִלָּל בְּרֹב הַתִּשְׁפָּחוֹת הַמִּנְהֹג עוֹלָמְךָ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתֶיךָ בְּרַחֲמֶיךָ
 וְיֵאָמַר וְלֹא יִשָּׁן הַמִּעֲוָרֵר יְשִׁיעַ וְהַמְּקִיץ גִּדְמִים וְהַמְּשִׁיחַ אֲלֵמִים
 וְהַמְּתִיר אֲסוּרִים וְהַמְּסַמֵּךְ נִפְלִים וְהַמְּזַקֵּק כְּמוֹפִים לֵךְ לְבָדָךְ אֲנַחְנוּ מוֹדִים אֵל
 פִּינוּ מִלֵּא שִׁירָה בַּיָּם וְלִשְׁנוֹנָה נֶחֱמָנוּ גְּלִי וְשִׁפְחוֹתֶיךָ שֶׁבַח כְּמִרְסָבִי קִיָּע
 וְעֵינֵינוּ מֵאִירוֹת בְּשִׁבְשִׁי וְכִירָח וְיָדֵינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שְׁמִים וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאִילוֹת
 אֵין אֵנוּ מִסְּפִיקִין לְהוֹדוֹת לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְלִכְבֹּד אֶת שְׁמֶךָ עַל אַחַת
 מֵאֵלֶּה אֵלֶּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שְׁעִישִׁיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ
 מִמִּצְרַיִם גְּאֻלָּתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עַבְדִּים פְּדִיתָנוּ בְּרַעֲב וְנִתָּנוּ וּבִשְׁבַע בְּלִכְתָּנוּ
 מִחֶרֶב הַצִּלָּתָנוּ וּמִדְּבַר מִלֻּטָּתָנוּ וּמִחֲלָאִים רָעִים וּנְאֻמִּים דִּלִּיתָנוּ עַד הֵנָּה עוֹרֵינוּ
 רַחֲמִיךָ וְלֹא יִצְבּוּנוּ חֲסִדֶיךָ וְאֵל תִּשְׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח עַל כֵּן אֲכַרֵּם שְׁפֹלֵת בְּנוֹ
 וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְתַּח בְּאִפֵּינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמָּה בְּפִינוּ הֵן הֵם יוֹדוּ וְיִסְרְכוּ וְיִשְׁבַּחוּ
 וְיִפְאֲרוּ וְיִרְמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיִקְדְּשׁוּ וְיִמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ כִּי כָּל פֶּה לָךְ יוֹדֶה וְכָל
 לִשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּח וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה וְכָל הַלְבָבוֹת יִרְאוּךָ
 וְכָל קֶרֶב וְכָל לֵוִי וְכָל לֶשְׁמָךְ כְּדֶבֶר שְׁכָנוֹב כָּל עֲצָמוֹתֶיךָ תִּאֲמָרְנָה יְיָ מִי כְמוֹךָ מִ
 מִצִּיל עַמִּי מִחֶזֶק מוֹמֵנוּ וְעַמִּי וְאֲבִיוֹן מוֹגֵלָנוּ מִי יִדְמָה לָךְ וּמִי יִשׁוּה לָךְ וּמִי יַעֲרֹךְ
 לָךְ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ מְהֻלָּךְ וְנִשְׁבַּח

הגדה של פסח

ונפארה ונכרך את שם קדשו : כאמור לדוד ברכי נפשי את יי וכל קרבי ארץ
שם קדשו :

האל

בתעצומות עזר הגדול בכבוד שמו הגבור לצנח והנורא בנוראותיו
הכולל היושב על כסא רם ונשא : שוכן עד מרום וקדוש שמו וכתוב
יגנו צדיקים בן לישרים נאמן תהלה : מפי ישרים תתהלל ובדברי צדיקי תתכרך
ובלשון חסידים תתרומום ובקרב קדושים תתקדש

ובניקהרות

רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמו ויזכר מלכנו
בכל דור ודור שכן חובת כל היצורים לפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו להודות ולהלל לשבח לפאר לרומם להדר לכרך לעלה ולקלם
על כל דברי ישירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך * * *

ישתבח

שמו לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ
כי לה נאה אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושפחה הלל וזמירה
עוז ומושללה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדושה ומלכות ברכות והודאות
מועתה ועד עולם : ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון
הנפלאות הבורר בשירי זמירה כולך א חי העולמים

ובכז ויהי בחצי הלילה :

אז

רוב נסים הפראת

ב ראש אשמורת זה

גר צדק נצחתו נצחתו בנחלק לו

ויהי בחצי הלילה :

ד נת מלך גרר בחרום

ה פחדת ארמי באמיש

ו ישר ישראל לאל ויוכל לו

ויהי בחצי הלילה :

בלילה :

הלילה :

לילה :

לילה :

לילה :

לילה :

הגדה של פסח

ז רע בכור פתרום מרצת בחצי

ח ילם לא כיצאו בקומם

ט סת נגיד חרושת סלית ככוכבי

ויהי בחצי הלילה :

י עין מחרף לנופף אוזי הובשת פנריו

כ רע כל ומוצבו באישון

ל איש חמודות רז חזות נגלה

ויהי בחצי הלילה :

מ שתכר בכלי קודש נחגבו

נ ושע מבור אריות פותר בעתות

ש נאה נטר אנני וכתב ספרים

ויהי בחצי הלילה :

ע ורתם נצחך עליו בנדר שנת

פ ורה תדרוך לשומיר מה

צ רח פשוטיר וישח אתא בוקר וגם

ויהי בחצי הלילה :

ק רב יום אשר הוא לא יום ולא

רס הודע כי לך היום אף לך

הלילה :

בלילה :

לילה :

בלילה :

לילה :

בלילה :

בלילה :

לילה :

בלילה :

לילה :

בלילה :

לילה :

לילה :

הלילה :

הגדה של פסח

ש ויכירים הפקיד לעיני כל היום וכל
ת איר כאור יום חשכת
ויהי בחצי הלילה :

ובכו ואמרתם זבח פסח

אוכיז גבורותיך הפלאות
בראש כל מועד נשאת פסח :

ג לית לאזרחי הצות ליל
ואמרתם זבח פסח :

ד לתיו דפקת כחום היום
בפסח :

ה סעיד נוצצים ענות מצות
בפסח :

ו אל הבקר ריץ זכר לשור ענה
פסח :
ואמרתם זבח פסח :

ז ועמנו סדומים ולוהטו באש
פסח :

ח לין לוט ביהם ומצות אפה בקין
פסח :

ט אטאת אדמות מוץ וגוף בעברך
פסח :
ואמרתם זבח פסח :

הגדה של פסח

י ה ראש כל און מחצת בליל שמור
פסח :
כ ביר על בן בכור פסחת בדם
פסח :
ל בלתי תת משחית לבא בפתחי
בפסח :
ואמרתם זבח פסח :

מסגרת סגרה בעתותי
פסח :

נ שמרה בדין בצליל שיעורי עומר
פסח :

שורפו משמני פול ולוד ביקר יקוד
פסח :
ואמרתם זבח פסח :

ע וד היום בנוב לעמר עד געה עונת
פסח :

פס יד כתבה לקעקע צור
בפסח :

צ פה הצפית ערוך השלחן
בפסח :

ואמרתם זבח פסח :

ק הל כנסה חדסה צום לשלש
בפסח :

ר אש מבית רשע מחצת בעין חמישים
בפסח :

ש תי אלה רגע תביא לעוצית
בפסח :

ת עוז ירך ותרום ימינך בליל התקדש חג
פסח :
ואמרתם זבח פסח :

כ"י לו נאה כי לו יאה : אדיר במלוכה : בחור כהלכה : גדודיו יאמרו לו :
לך : לך כי לך : לך אף לך : לך הממלכה : כי לו נאה : כי לו יאה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על הגשם ועל שרי הגשם ועל תנובת השדה ועל חן חמדה טובה ורחבה שציתת להנחלת לחבובינו לחכום נופרים ופסחים ויטטות : רחם יי אלהינו על ישראל עירך ועל ירושלים עירך ועל כיון משכן כבודך ועל מנחתך ועל חכמך : ויבנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו והעלינו לתוכה ושמחנו בה : ונאכל ויסעו ונשבעו ונשבעו עליה בברכה ופסחים : ורצה ויחיה בימינו חשבון השבת הזה : ושמחנו ביום חג הילולת הזה : כי אתה יי טוב ומטיב לכל ומהרה רב על הארץ : ועל שרי הגשם ברוך אתה יי על הארץ ועל שרי הגשם *

חסל סדור פסח כהלכתו. ככל משפטו.
וחקתו כאשר זכינו לסדר אותו
בזמן נזכה לעשותו. זך שוכן מעונה. קומים
קהל בני מנה. קרב נהל נטעי כנה. פרוס

אָדיר
 הווא ימנה ביתו בקרוב :
 במתרה : במתרה : בימינו
 בקרוב : אל בנה : אל בנה : בנה ביתך
 בקרוב : בחור הוא : ימנה ביתו בקרוב
 במתרה : במתרה : בימינו בקרוב : א בנה
 אל בנה : בנה ביתך בקרוב : יגדל הוא
 יגדל הוא : ימנה ביתו בקרוב : במתרה
 במתרה : בימינו בקרוב : א בנה : אל בנה
 בנה ביתך בקרוב : חסד הוא : יתק הוא
 יבא : הוא : חסד הוא : ימנה ביתו בקרוב
 במתרה : במתרה : בימינו בקרוב : א בנה
 אל בנה : בנה ביתך בקרוב : יתור הוא
 יתור הוא : בבית הוא : למד הוא : יגדל
 הוא : נאור הוא : סגב הוא : יגדל הוא :
 פורת הוא : צדיק הוא : ימנה ביתו בקרוב
 במתרה : במתרה : בימינו בקרוב : אל בנה
 אל בנה : בנה ביתך בקרוב : קדוש הוא
 חסם הוא : ישיה הוא : תתק הוא : ימנה
 ביתו בקרוב : במתרה : במתרה : בימינו
 בקרוב : אל בנה : אל בנה : בנה ביתך
 בקרוב :

[illegible]

בירור חתה ז' חפשינו ונלך העדכם אשר קדשנו מבינותינו וכונו עם ספירת היום יום אחד לעומד יתו רצון ונכפיר ייחפשינו ויחלנו בית הועדס מיהרה ביונינו יתו חלכנו סתורת :

[illegible]

התה' יי' חסדו יגדל העולם אשר קדשנו מבימותיו וכוונת עב ספירת העומר *
היום יים אחד לעומר - יהי רצון ונפטך יי' חסדו וחנה' כמותו שבעה
שית הוקדש במהרה ביינינו יתן חסדו בתורתך :

הגדה של פסח

אֶחָד כִּי יֵרָדֶּע . אֶחָד אֲנִי יֵרָדֶּע . אֶחָד
אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

אֵינֶנּוּ דאָס ווײַט זיך • לויפֿן מיט מוֹטֹר גאָס • דער דאָ לעבט מוז דער דאָ טוועבט • מין
דען דאָ מוז מוין • דער ערד :

שנים מי יודע . שנים אני יודע . שני לחור-
הברית אחד אחינו שבשמים ובארץ

צווייט חוב דאס זיז חבר אער • חוב דאס זעלבנצ ווייט זיך • ווייזט טרעפן אהנט • חייבונג • חונדז נאט דער דא • זעבט חוב דער דא טוועבט • זיז דען האט חוב חונדז דער ענד •

שְׁלֹשָׁה כִּי יִדְעַ. שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדַע. שְׁלֹשָׁה
אֲבוֹת. שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית. אֶחָד
אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשֵׁמִים וּבָאָרֶץ :

רִיב מוכ דרום מי: חסד ונער מוכ דרום ועליון אויסט מוך - דרייט זיין דרום פֿעטער - פֿיר
זיין טחילא אהנים - היינט מיט מוסדר גוט דער דא (עכט מוכ דער דא טוועבט זיין
דעם הייל) מוכ מול דער ענד :

ארבע כ"י יודע • ארבע א"י יודע • ארבע
אמחות • שלשה אבות • שני לחות
הברית • אחד אלהינו שבשמים ובארץ :

פיר חוב דלוג מיז חבר אגבר : חוב דלוג זעלבן וואס מ'זיך : פיר גיין דאס אומר : דעמאל גיין
דאס פערט : מ'ווייזט טעלען אהרשט : מיניין דעם מיז חונור נחט : דער דאס אגבט חוב
דער דאס טוועבט און דעם דאס חוב חזון דער ערב :

חמישה מי יודע • חמישה אנ' יודע • חמישה
חובשי תורה ארבע אמהות שלשה

הגדה של פסח

אבות • שני לחות הברית • אחד אלהינו ה'
שבשמים ובארץ

פינף חסד דר חז"ל חבד ווער • חסד דר געבלין ווייט חז"ל • פֿינף גיין דרז בייזר • פֿיר גיין דרז ווער • דרייז גיין דרז פֿעטער • פֿווייז שטובל וואויט • ווייזן דרז חסד חסדער געט דר דרז וועט • חסד דער דרז טוועט חז"ל דען הייל חסד חז"ל דער ערד •

שִׁשָּׁה כִּי יוֹדֵעַ . שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ שִׁשָּׁה סֻדְרֵי
מִשְׁנָה . חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה . אַרְבַּע
אֲמִחוֹת . שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת . שְׁנֵי לַחוֹת הַבְּרִית .
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשֵׁמִים וּבָאָרֶץ :

יעקב חוב דאז איז א חסד אעסר חוב דאז געבליב ווייט חיד - גערט זיין דאס ווערונגן - פון זיין
די בילד - פיר זיין דאס איסר - דרייט זיין דאס פערט - גלייבט טאמל ווארט זיינע
זיין א חסד גאט דער דאס אעסר חוב דער דאס טוועבט און :

שבעה מי יורע . שבעה אני יורע . שבעה
ימי שבבא . שישה סדרי מישנה .
חמישה חומשי תורה . ארבע אמהות . שלשה
אבות . שני לחות הכרית . אחד אלהינו
שבשמים ובארץ :

זיבן חוץ דאס איז חבד אדער : חוץ דאס זעלבן ווייט חיד : זיבן זיין דיין פיינרוג : נעמט זיין דיין אפמאכ : פיינ : זיין דיין בייד : פיי זיין דיין ווייב : דרייזיין די פערטלויז : שטיל וואוינט : זיכע דאס איז חסיד גוט : דער דא זעבט חוץ דער דא טוועבט חיד דען היינט חוץ חוץ דער ערד :

שְׂמוֹנָה מִי יָדַע: שְׂמוֹנָה אֲנִי יָדַע. שְׂמוֹנָה
יְמֵי מִלְחָה. שְׁבַע יְמֵי שְׁבַתָּא. שִׁשָּׁה

הגדה של פסח

סדרי מישנה. חמישה חומשי תורה ארבע אמהות
שלשה אבות. שני לחות חברית אחד אלהינו
שבשניים ובארץ :

אכט חוכ דע חז אבר אער חוכ דעז ועלפין ווייט חיד : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן דאס
גין דאס פיימרוקן : געקט גיין דאס לערמוקן : פייגן גיין דאס ביכר : פיר גיין דאס וויטער
דרייט גיין דאס פערט : לויט טהבן אהניט : חייטק דאס חז חונד גאט דער דא לעבט חוכ דער דא
טוועבט חז דען הייז חוכ חוץ דער ערד :

תשעה כי ירע. תשעה אני ירע. תשעה
ירחי לידה. שמונה ימי מילה שבעה
ימי שבתא. שישה סדרי מישנה. חמישה
חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות
שני לחות חברית. אחד אלהינו שבשניים
ובארץ :

בייז חוכ דע חז אבר אער חוכ דעז ועלפין ווייט חיד : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן דאס
גין דאס פיימרוקן : געקט גיין דאס לערמוקן : פייגן גיין דאס ביכר : פיר גיין דאס וויטער
דרייט גיין דאס פערט : לויט טהבן אהניט : חייטק דאס חז חונד גאט דער דא לעבט חוכ דער דא
טוועבט חז דען הייז חוכ חוץ דער ערד :

עשרה כי ירע. עשרה אני ירע. עשרה
רבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה
ימי מילה. שבעה ימי שבתא. שישה סדרי
מישנה. חמישה חומשי תורה. ארבע אמהות
שלשה אבות. שני לחות חברית. אחד אלהינו

הגדה של פסח

שבשניים ובארץ :

צעהן חוכ דע חז אבר אער חוכ דעז ועלפין ווייט חיד : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן דאס
גין דאס פיימרוקן : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן גיין דאס פיימרוקן : געקט גיין דאס לערמוקן
פייגן גיין דאס ביכר : פיר גיין דאס וויטער : דרייט גיין דאס פערט : לויט טהבן אהניט : חייטק דא
חז חונד גאט דער דא לעבט חוכ :

אחד עשר כי ירע. אחד עשר אני ירע.
אחד עשר כוכביא. עשרה רבריא
תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה שבעה
ימי שבתא. שישה סדרי מישנה. חמישה
חומשי תורה ארבע אמהות. שלשה אבות
שני לחות חברית. אחד אלהינו שבשניים
ובארץ :

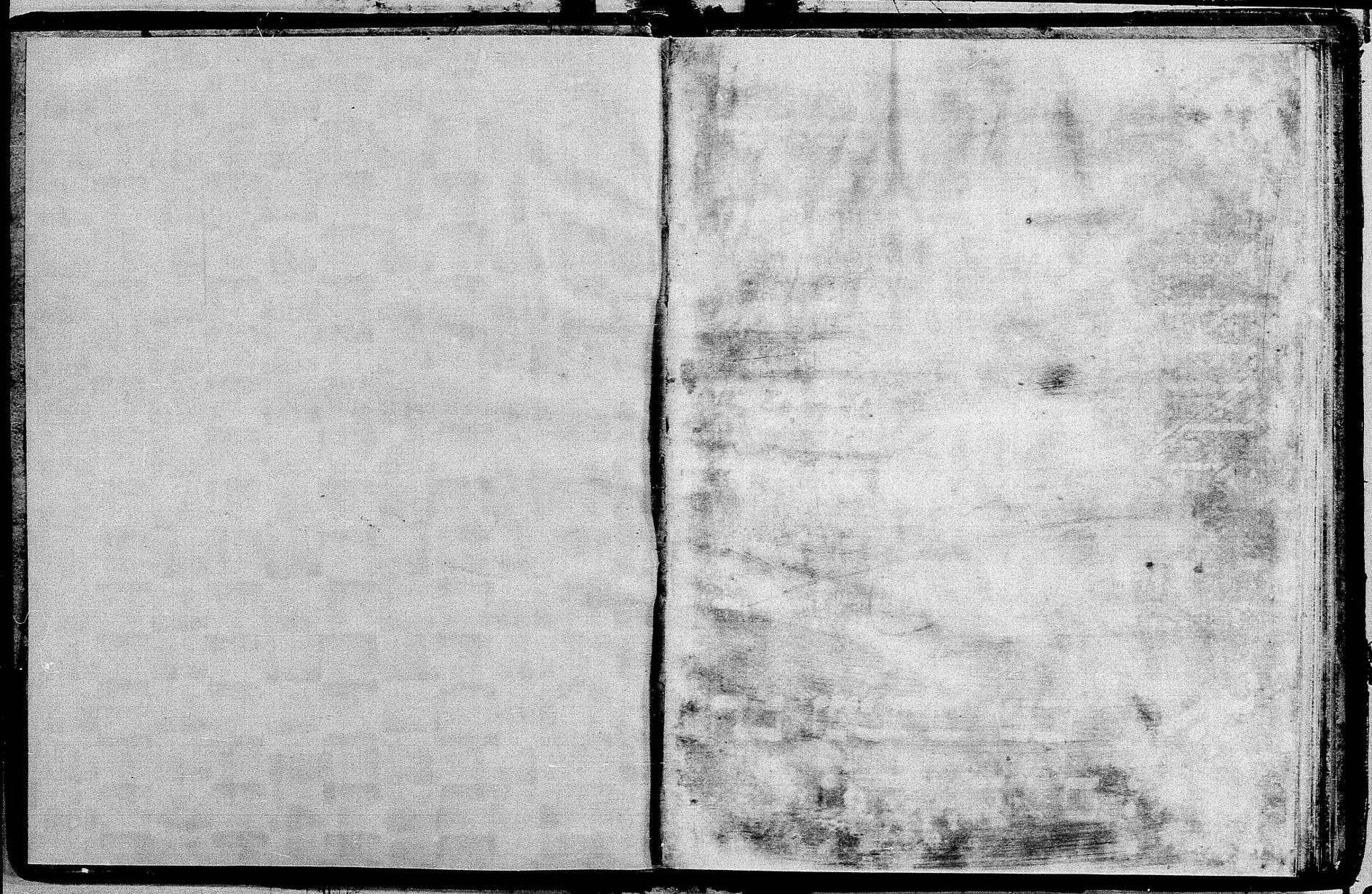
איירא חוכ דע חז אבר אער חוכ דעז ועלפין ווייט חיד : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן דאס
גין דאס פיימרוקן : חלט גיין דאס בטיטדונק : גיבן גיין דאס פיימרוקן : געקט גיין דאס לערמוקן
פייגן גיין דאס ביכר : פיר גיין דאס וויטער : דרייט גיין דאס פערט : לויט טהבן אהניט : חייטק דא
חז חונד גאט דער דא לעבט חוכ טוועבט חוכ :

שנים עשר כי ירע. שנים עשר אני ירע.
שנים עשר שבטיא. אחד עשר
כוכביא. עשרה רבריא. תשעה ירחי לידה.
שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. שישה
סדרי מישנה. חמישה חומשי תורה. ארבע
אמהות. שלשה אבות. שני לחות חברית.

A. 596

M.T.A. Kéleti központi
Nővédelmi 6/1953.m